

Nro. 14.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből Keddén Februárus 18-ik napján 1812-ik
esztendőben. BGF Chif. esztendőben. ersey Library Cluj

Svédziai Pomeránia.

A' *Berlini* újság szerint a' Svédziai seregek Svédziai Pomerániát oda hagyván, helyekbe az a' Frantzia sereg ment-bé oda, a' melly az Osz-tályos Generális *Friant* vezérlése alatt *Meklemburg* felől jött. Az onnét elment Svédziai seregek még most csak *Rügen* szigetére mentek által.

S v é t z i a.

Tudjuk, hogy Svédziának *Skánia* nevű tartományában a' *Malmői* vidéken a' múlt esztendőben veszedelmes támadás ütött vőlt ki, a' melyet csak katonai erő által lehetett letsendesíteni. A' támadás' indítói közzül azólta sokak elfogatattak, és vizsgálás alá vonattatván, kemény

büntetés mondattatott reájok. Ezen történetre nézve ilyen Királyi Proklamáció jött ki a' múlt Januárius 4-dikén *Stokholmban*: —,

„*Alf Károly*, etc. etc. Minden alattvalóknak, a' kik a' Skániai Nagy Hercegségekben a' Malmöi vidékeken laknak, jó akaratunkat és kegyelmünket ajánljuk a' mindenható Istennel egyetemben! Azok a' nyughatatlanságok, melyek a' ti tartományotoknak némelly vidékein kiűtöttek vólt, minket arra kényszerítettek vala, hogy azokat a' rebellis gyülekezeteket, a' melyek a' hazá' tsendességét veszedelemmel 's a' Státusznak megoszlásával fenyegették, fegyveres erő által oszlattassuk széllyel. Mihelyest a' Státusznak feje a' maga törvényes hatalmát e' ő veszi, a' támadás' gerjesztőinek azonnal meg kell aláztatni; tsak a' szégyen és veszedelem marad rajtuk. Malmöei lakosok! ti rettenő példáját adátok ezen igazságnak. Az a' feltétele, hogy belső háborút gerjeszszetek, alig hogy nyilatkoztatni kezdette vala magát közzületek némellyekben: az Országlószék által elővétellett szközők már akkor mingyárt semmivé teettek a' ti bolond iparkodásaitokat. Fegyveres seregeink betsülettel megfeleltek a' katona kötelességnek; telyesítették, a' mit mi és a' nemzet tőlök kívántunk. A' hazá' hazaoltalmazókat kívánt töllettek; ti nem halgattatok annak szavára. Ezt a' szent kötelességet nem telyesíteni akkor, midőn a' törvény parantsolja, annyi, mint magatokat a' nemzettől és hazafi társaitoktól elszakasztani, 's azt a' foglalót ketté szakasztani, a' melly minnyájótoknak bátorsága és szabadsága végett szereztetett. —

„Ti a' ti támadásokat által Svétziának függetlensége ellen fenyegetődztetek. A' mi első kötelességünk a' volt, hogy a' hazát megmentsük. Minden eszközök, mellyeket e' végre elővettünk, a' törvényekkel megegyezők voltak. A' támadásban foglalatoskodó vidékek kitétek vala azon veszedelemnek magokat, hogy hazafiúi jussaikat elveszessék, minthogy annak szentségét, megvakúlván, meg nem esmérték. A' ti Királyotok azonközben, az ő erántatok viselhető állandó szeretete által lelkesítetvén, tsak a' ti közönséges Bíraitoknak adott által titeket a' megítéltetés végett. A' törvénynek lassú folyása időt engedett az ő Feisége szívbeli jóságának arra, hogy a' büntetésnek keméyséjét lágyabbá tegye. Úgy jött-ki a' vizsgálódásokból, hogy tsalárd sugallások tsábítottakt-el benneket. Fundamentom nélkül való beszédeknek lettetek áldozatjaivá; de tsakugyan így is nem kevesebbé méltók vagytok a' büntetésre. Uralkodásának kezdetétől fogva szüntelenül a' maga népének boldogításában foglalatoskodván Királyotok, mi módon menthetitek meg most magatokat azért, hogy az ő jó célzásait ennyire meg nem esmertétek? —

„Hogy a' Haza zászlói alá hívtunk benneket, a' tsak azért történt, hogy önnön függetlenségeket állítódjék bátorságos lábba. A' ti Bíraitok bizonyosságai valának mind tselekedeteitek megbánásának, mind kétségbeeséshez hasonló bánkódástoknak, 's gyermekeitek' és feleségeitek' síránkozásának. Melly terhes kötelességet kelle ezen Bíráknak telyesíteni, egy felől a' hivatal-béli kötelesség, más felől az a' kí-

vánság nyughatatlankodtatván őket, hogy meg tévelyedett hazafi társaikat a' Státusznak vissza adhassák. Huszan közzületek a' mi udvari ítélő székünk által fő vételre, ötven-négyen halálos sorsvonásra, 26-tan megveszszőztetésre ítéltettek. A' mi leg betsesebb Királyi jussunkra, és az előnkbe érkezett kérelmekre nézve, őket nagyobb részt meg akartuk kímélni a' halálos büntetéstől. Hanem minthogy a' megbántatott törvények elégtételt kívánnak, a' melly elégtételt e' mellett még a' közönséges bátorság is igen sürgetőleg kívánja: három bűnösökön a' fővétel, huszonnégyen a' megveszszőztetés, huszonteten a' várbeli árestom, hetven-négyen pedig a' vízzen és kenyéren való fogságbéli büntetést, tsakugyan bé kelle tölttetnünk. —

„Minthogy mi ilyen módon a' mi kegyelmességünket és kedvezésünket a' bűnösöknek nagyobb része eránt megbizonyítottuk, kérjük az Isteni gondviselést, a' melly bennünket a' Svétziai thronusra helyheztetett, hogy ezen mi jó indulatunkat, mellyel a' Svétziai nép eránt mindenkor viseltettünk, tartsa-meg; de egyszersmind azért is a' Mindenhatóhoz folyamodunk esdeklésünkkel, hogy minket erősítsen-meg azon feltételünkben, a' melly szerént mi, egyenként és közönségesen minden alattva'óinktól az ő Királyok és Hazájok eránt való kötelességeiknek szorosán való betöltését megkívánjuk, —,

„Az én Kegyelmes Uram és Királyom betegségében *Károly János* (a' korona örököse).

Spanyol Ország.

Az újság levelek vetétkedve láttatnak ipar-

ködni azon, hogy *Valencia* tartományáról, a melyet Marschal *Suchet* nagy ditsősséggel meghódoltatott, melyik adhat-ki leg jobb magyarázatot. Az egyik így írja azt le: —

A' *Valenciai* királyság vagy *Valencia* tartománya, *Katalonia* és *Murcia* között 60 mértföldnyire nyúlik el tsavargózva a' tenger mellett; a' hol kevesebb 3, a' hol nagyobb 17 mértföldet teszen; északi része hegyes, a' tenger partja mellett pedig oly kies és termékeny völgyekből és térségekből áll, hogy ezekre nézve Spanyol Ország paraditsomának neveztetik. A' Rómaiak sokáig bírták ezen tartománt, *Valencia* városát is ők építették. Ez az oka, hogy még most is gyakorta találunk benne külömbkülömb Római régiségeket; a' benne lévő Püspöki templom is *Diána* temploma volt az ő idejekben. A' nyolczadik században Spanyol Országának nagyobb részével egyetemben *Valenciát* is elfoglalták és egész az 1238-dik esztendőig bírták az *Arabsok*; ezeknek köszöni a' tartomány a' benne lévő tsatornákat és régi boldogságát. Az *Arabsok*nak elűzetésektől fogva az *Arragoniai* Királyságnak része volt *Valencia*. A' Spanyol Országi sok hadakozások mellett is, e' volt *Gallitziával* együtt örökké a' leg népesebb. *Valencia* városában a' leg nagyobb püsztlásoknak idejében is örökké többre telt a' lakosok' száma 100 ezernél. A' Spanyol országi nemesek között a' leg kevélyebbek közzé tartozik a' *Valenciai* nemesség, melly itt magát a' *Grandesek*, fő és alább való, vagy régi és nem olyan régi familiáknak minéműséghez képpest, kék, veres, és sárga vérű nemességre osztotta fel. —

A' mostani revolútzioiban a' Valenciiaiak voltak a' főbb játékosok. Ők gyűjtötták-meg leg előbb a' támadás fáklyáját; minden felé revolútzio's seregeket küldöztek széllyel; még *Madridot* is elfoglalták vólt, mikor *Jósef* mostani Király onnét eljönni kéntelenítetett vólt. Marschal *Suchot* már akkor is készült Valenciá városa ellen menni, hanem az azalatt előfordúlt környűllá'sok miatt egész mostanig elhaladott annak meg hódoltatása; melyhezképpest elég ideje vólt a' maga megerősítésire.

A' Frantzia levelek azt tartják, hogy Valenciának elfoglaltatása nagyon fogja a' Frantzia seregeknek ezutánni hadi munkájokat könnyebbíteni. Hogy a' Guencai és egyéb környéki insurgensek még eddig mozoghattak, csak annak lehet (így szólnak ezen levelek) tulajdonítani, hogy a' Valenciái armádiába helyheztehették bizodalmostkat. Már most semmi nints hátra, a' mi a' Valenciái tenger partoktól fogva a' Madridi kapukig a' tsendességet megzavarhatná. Azonközben akár-melly fontos dolog lett vélna is az az insurgensekre nézvé, hogy ezen tartománt megtarthassák. tsakugyan igaz a' más felől, hogy itt az insurgensek helyességgel nem védelmezték oly nagy vakmerőséggel magokat, mint más nem ilyen nevezetes erő'sségek nékiek példát mutattak, a' melly azt bizonyítja, hogy a' megvakított szemeket a' tapasztalás világosítani kezdette, s a' józan gondolkodás erőt kezdett venni a' népeknek támadásra való hajtandóságokon. E' pedig olyan természetű dolog, hogy mikor hűllepenni kezd, akkor nem soká egészszen is elalszik. —

A' Párisi *Gazette de France* nevű újság egy Valenciai Francia levelet adott-ki, a' melly Jan. 16-dikán indult, és ilyen kifejezésekkel írja-le azt a' nagy zűrzavart, a' melly az ostromlásnak ideje alatt a' városban uralkodott: —,

„Az ostromoltatásnak rövid idele alatt, úgy mond, a' belső zűrzavar több nyughatatlanságot okozott a' lakosoknak, mint a' Frantzia-bombik. A' nép semmi zabolát nem esmévén többé, csak azoknak engedelmeskedett, a' kik által felingereltetett volt. Midőn Gen. *Blake* a' maga ármádiájával a' városba bément, a' nép' sepreje az ő szállása előtt nagy sokasággal össze seregelvén, őtet kiáltozása és fenyegetődzése által a' folyosóra kijönni kényszerítette, és felszóval parantsolta neki, hogy a' várost az utolsó szempillantatig védelmezze. Nem soká' azután hullai kezdvén a' bombik a' városra, egy darabig még ezeket is fanatikus bátorsággal szenvedte eleinten a' sokaság, hanem már csak a' harmadik nap is más ábrázatba öltöztette a' vitézséget; a' fejjel hejjázók le sütni kezdették fejeiket; már most nem is akartak egyébről hallani, csak a' feladásról. Ugyan azon sokaság, a' melly az azt megelőzőt nap azt kívánta volt, hogy az utolsó tsepp vérig védelmezzék magokat, két Barátoktól, a' kik pisztollyal és kardal felfegyverkezve voltak, vezéreltetvén, most ismét a' Blake szállása eleibe ment és azért kiáltozott, hogy adja fel a' várost. Generális Blake nem tudván mit tenni egyebet, parantsolt egy reguláris Regimentnek, hogy osszlassa széllyel a' lárházókat; hanem ezek a' helyett hogy engedelmeskedtek volna; a' katonákra tüzet adtak, melyből leg rútabb zűrzavar támadt.

dott, melyhez képpest a' Valentziai fő vezér a' Marschal Suchettól néki ajánltatott kapitulációt még az nap' elfogadván, azt lehetett méltán mondani, hogy a' Frantziák tartották meg a' várost, melyet különben önnön lakosai semmivé tettek volna. Generális Blake már a' régi Kirá y alatt Oberster volt, és különben is mindeneknek vállálek szerént egy jó katona.

Nagy Britannia.

A' *Jutlandiából* Londonba érkezett levelekben némelly újabb tudósítások találatnak az annak partjai mellett elsüllyedett Anglus línea hajóknak szomorú történeteikről. A' Sz. Györgyről 12, a' *Defensorról* 6 emberek menekedtek meg; hanem a' 12-tők közzül is azonnal meghalt egyik a' nagy lankadság miatt, mihelyest a' partra ki yerekedett. Mind együtt 1296 emberek veszték el a' két hajón. A' *Defensor* süllyedett-el először. Még most is úgy láttzik ki az ő felső része a' tengerből, mint valami össze romladozott templom. Ennek kapitánya *Atkins* kiúszott ugyan a' partra, de úgy el volt lankadva, hogy nem soká kimúlt a' világból. — A' György ugyan kivetette volt a' vasmatskáját, hanem a' nagy szelek azon is erőt vévén, a' part mellett lévő kősziklákra hajtották a' hajót, a' hol megakadott. A' rettentő habok rajta hömpöjgöttek által, de igen erős alkatása miatt össze nem tördelhették. Ez a' környülállás azonközben a' helyett hogy valamit használt volna a' szerentsétleneknek, inkább csak szenvedéseket hosszabította, minthogy a' partrol senki nem mehetett segítségekre. Decz. 25-dikén egész nap a' hajó fedelén álva segedelemért kiáltozni látszottak 500

emberek, de minden emberi iparkodást haszontalanná tévén a' tenger' hánykódása, egyszer csak azt lehetett észre venni, hogy minnyájok, mintha leseperték volna a' hajó fedeléről, úgy elenyésztek. Ez a' hajó 98 ágyús volt. *Reynold* Admirális maga ült rajta. Azt beszéllik a' hajós legények, hogy midőn ezen Admirális látta volna, hogy meg nem menekedhetnek, kétségbe esve a' tengerbe ugrott, mellyet a' hajós legények látván, minnyájok őtet követték. Azok a' néhány emberek, a' kik életben a' partra jutottak, magokat holmi gerenda darabokhoz, árbutfákhoz, evezőkhöz kötözvén, ezeknek segedelmek által tartották-meg életjüket. A' *Jutlandiai* part, a' hová ki vetette őket a' tenger, 300 tengeri mértföld távolságra van azon kösziklaktól, a' hol a' hajó elsüllyedett. Azok között, a' kik ilyen módon a' partra kikaptak, volt az Admirális Titoknokja is: de azonnal meghalt, hogy a' partra kijutott. A' felesége képit egy tzedulával együtt a' zsebjebe tette. Ezen tzedulában arra kéri a' szerentsétlen azokat, a' kik azt megtalálják, hogy azon képet szolgáltassák a' felesége kezibe, 's tudósítsák azt az ő szerentsétlensége felől.

Egy 8 esztendőös gyermek egy darab fához kötözve szerentséssen és épségben kivettetett a' partra. Ezt a' szüléi kötözték a' *Defensor* nevű hajón a' darab fához, és azzal a' tengerbe vetvén, mind addig kísérték szemekkel, míg a' partra szerentséssen eljutni látták, a' midőn osztán magok is mind ketten egyszerre a' tengerbe ugordván, oda veszték.

A' Defensorról azolta már 4 ágyút és 47 hordó puskaport hoztak-ki a' Jutlandiaiak a' tengerből a' partra, és reménségek van, hogy még többet is kihozhatnak.

Ez a' nagy szerentsétlenség azonközben (így szólnak némelly írók) meg nem rettentette az Anglusokat oly erőssen, hogy az Északi Európai tengeröblöket azolta is egészszen oda hagyták volna. Most is ott van vígyázaton egy Admirálissok, 2 línea és több apróbb hadi hajókkal.

Elegyes Dolgok.

Sléziai, Brieg városabéli Hey Bernárd nevű ezer-mester előre való híradást adván-ki Berlinben, igen szép időtöltést csinált az oda való öszszegyülekezeit nézőknek a' theátrum koncertes szálájában. Egyéb mesterségei között ő is a' *megéghetetlenségnek* mesterségében virtuosus. Különösön megkülömbözteti pedig magát az által, hogy nem tsalja az embereket, hanem inkább tanítja, minden mutatásakor magmagyarázván, hogy mi legyen a' dologban a' valóság, és mi a' szemfényvesztés. —

Leg előbb 24 féle madár szóhoz a' megtsalásig hasonlító hangokat adott; azután külömbkülömb Mágiai mesterségeket, vagy természeti babonázásokat mutatott; végezetre a' *megéghetlenségnek* mesterségéhez 's annak fundamentomúl szolgáló titkok' magyarázatjához fogott.

A' *megéghetlenség*' titka abban áll, hogy lábait, lábai szárát, lábikráját, kezeit, és haját bizonyos híg testben való áztatás által oly módon elkészíti, hogy a' megtüzesített vas sem árt azoknak semmit. A' nevezett híg testet készíti

fél font timsóbból (Alaun), négy lot büdöskő-savanyúságból (Vitriol-äure), és két font vízből. Ezt szítatja jól bé nevezett tagjaiba néhány napokkal azelőtt, mikor a' mesterséget mutatni akarja.

Azt mondja *Hey* Úr, hogy ennek a' mesterségnek igen nagy hasznát vehetnék azok, a' kik a' tűzoltással bajlódnak. Ha köntöseikbe ezt jól belé dörzölnék, akármelly lángok között bátran járkaíhatnának, lángot nem vetne a' ruhájok.

Egyéb mutatásai között, egy darab úgy mondatott ónat vagy olomot megolvasztván azt egy edénybe kiöntötte, mezitelen lábaival abba belé hágott, 's mind addig benne állott, míg az ólom meg nem hűlt. Az után így szóllott: e' csak szemfényvesztés; ez a' megolvasztott test nem ólom, hanem úgy nevezett könnyen olvadó értz, a' melly csak a' forró vízben is megolvad.

Azután Provintziai (Provencei) olajat tartott egy értz edényben a' tűzre, 's felforraltván lenyelte, és így szóllott: Ez is szemfényvesztés; az olaj nem forrott; egy kevés vízzel vólt felleegyítve, a' melly a' meleg miatt attól elváltván, abban valami pesgést okozott, mintha az olaj forrott vólna: pedig csak olyan meleg vólt hogy veszedelem nélkül le lehetett nyelni.

Az égő szurok fáklyának lenyelhetését úgy magyarázta-meg, hogy az ember a' szájában a' nyálat meggyújtván, mikor az égő szurkot a' szájába veszi, lehelletet fúv-ki a' torkán. Ez a' lehelletet azonnal eloltja a' lángot, a' meggyúlt nyál pedig megakadályoztatja azt, hogy a' szu-

rok a' nyelvére ragadhasson, 's megoltalmazza azt minden sérelemtől.

Hasonlóképpen tselekszik, mikor a' nyelvire égő spanyolviaszat tsepegtet. Ekkor is sok nyálat gyűjt össze a' nyelvin, a' melly miatt a' viasz hamar megkeményedik, a' nyál pedig össze menvén, vagy megtúrósodván, úgy látszik mintha az égő viasz perselte volna meg a' nyelvét.

Azon sütő kementzének is, a' melly úgy befüttetvén, hogy a' láng a' kürtőin tekeredik-ki, 's a' bornyú petsenye megsül az ember pedig sérelem nélkül megmarad benne, egy modelláját mutatván elő, erről olyan magyarázatot tett, hogy ebből a' meleg, annak oldalain találtató bizonyos tsatornákon úgy kiszívódik, hogy az ember sérelem nélkül elheverhet benne.

Hey Úr, a' ki ezen titkos mesterségeket értelmes magyarázattal az ő halgatóinak szeméik eleibe terjesztette, igen meg nyerte a' Berlini közösség' tiszteletét.

Katonai vitéz tselekedetek

Nem mellőzhetjük el a' többek között a' két Magyar Nemes Hazával a' Leonidas vagy Zrínyi poraiból feltámadt két ifjú Inzsinór Kapitány' bámúlásra méltó hērōsi tetteit közleni mellyeket nem csak az idevaló, hanem az Inzsinór Karnak különös dítséretére, a' külföldi újságokban is olvashatni.

Az utolsó háborúban 1809-be Málborghetto és Prédil Tyrolisi Passusoknál az út' elzárattatására János ó FőHertzege két kis vár formabattériás és blokházassántozatot (Fort) parantsolt építtetni. Az első építette *Hensel*, Erdélyi-fi, a' másodikat *Hermann*, mind ketten Kapitányok az

Inzsinióri Karnál. Valamint az építés úgy azoknak oltalmazása is reájok völt bízva, mellyet oly megátalkodott vitéz bátorsággal vittek véghez, hogy sohol se a' régi se az új Krónikákba ditsősségesebbet nem lehet olvasni. Ugyanis minekutánna az ellenség' számos serege ezen két bésántzolt blokházat egészszén körül vette vólna, Május' 16-ikán háromszor kérte-fel a' megadásra, oly hozzá tétellel, hogy ha a' két Kommandáns fel nem adja magát, tehát irgalom nélkül mindent fegyver élire hány. Spártai rövidséggel feleltek mind ketten, Heusel: *Egyem ide nem alkudozni hanem oltalmazni rendelték,* Hermann pedig: *En nem tsak oltalmazni, hanem a' ditsősség mezején meghalni is tudok.*

Férfiasságok viselkedéssel, és egy kis bátorító fontos beszéddel maroknyi őrző seregeket annyira fel tudták buzdítani, hogy mindnyájan kezet tsapván, megesküdtek egymásnak, hogy készebbek örömet meghalni, mint magokat megadni. Egy szent sereg! ni a' ditsősség mezején véreslő oltáron nemesen feláldozta magát a' Haza köz hasznára. —

Sok ízben akart az ellenség ezen két zárt úton át'rontani, de a' tüzet és halált okádó blokházassántzozatok minden iparkodásaikat megakadályoztatták, mely miatt az Olasz Országi armádiánkra megbetsúlhetetlen haszon háronlott. Három tüzes ostromot (Sturm), mellyeket egyikén a' másikon a' Serrás Divisiója egész erővel tett, vertek vissza ezen két vitéz Inzsinióri Kapitányok. A' verekedés iszonyú völt; vér patakok áradtak, és test halmok tornyodzottak a' sántzok árkaiba, mellyeken a' Grénier réserva Divisiója új utat

tsinálván magának, egy negyedik ostromot is próbál. Ekkor a' Fredli blokház az ellenséges haubitzák által lángba borúlván, valamint a' már sebet kapot Hensel, egy Herman is egész dühösséggel kardjokkal a' legsűrűbb ellenségre rohannak. *Kajta vitézim meg ne adjuk magunkat!* fel kiáltának, ekkor mind ketten rettenthetetlenül és olly megátalkodással hartzolnak, melynél nagyobb se Zrinyi Szigetnél, se XII. Károly Bendernél nem hartzoltak. De utoljára mind ketten sűrű sebekkel befedve, vérektől és erejektől megfosztatván ellankadva a' földre rodgynának. Már most döfheti keresztül kosúl, és öiheti meg először az elbékételenedett ellenség mind kettőjüket. Velek együtt vitéz kis seregek is mind oda vész, mert mit tehet két Compánia három Divisió vagy 15,000 ellenség ellen, ha már egyszer a' var meg van mászva? Egy Strázsamester és egynéhány köz katona, kik megsebesülve a' több elhult testek között holtaknak lenni gondoltattak éjzakanak idején feltámbáskodván, alig tudták meg vinni a' hírt, mitsoda hērósi halállal holtak meg vitéz bajtársaik. Szívreható azon érzékeny szép levél, mellyel János ó FőHertzege Keszthelyi Fő kvártélyából a' Hermann Attyának fija hērósi tetteit az éig magasztalja, 's azzal őtet vigasztalni akarja. — (Lehet ezt olvasni egy ide való *Archiv für die Geographie, Historie, Staats und Kriegs Kunst* nevű újságban). —

Hasonló bátorsággal oltalmazta magát a' Posonyi Hídő sántozatokat is (Brückenkopf) ugyan ezen háborúban, melly elől tűzzel, hátul vízzel volt körül véve. Itt az Auerstädti Hertzeg *Da*.

voust tsak nem egész ármádiájával sok ízbe át akart rontani, igen kemény parantsolattya lévén a' Császártól, hogy akármibe kerüljön is ezen híd főt megvenni es benne az őrző sereget elfogni, meg-próbáljon mindent. A' mit tsak egy hadi Vezér tehetett, el is próbált mindent, de a' sántz' Commendánsa F. M. Lieutenant *Bianchi* is el követvén mind azt, a' mit egy okos és bátor vitéz Hadi Generális véghez vihet, nem mehetett semmire. Ugyan is, a' mint ezen Hídő sántz' oltalmazásáról nem régiben kijött újkönyvben olvashatni, hogy többeket elhalgassunk, tsak egy ostrom alkalmatosságával oly vérengző rettenetes ütközet történt Jun. 3-dikán, hogy egy pár óra alatt négy ezer Frantzia maradt a' tsata platzon.

Itt is az Inzsínőr tisztek megkülömböztetett dítséretére, kik az ekkori Posonyi újságok által is Károly Fő Hadi Vezértől különösen megdítsértettek fáradhatatlan munkásságokért és vitéz bátorságokért, a' következőket lehet tsakugyan ezen új könyvben szóról szóra olvasni: Edes kötelesség az ide rendel Inzsínőr Tisztek' dítséretéről, kik mindentsatákban részt vettek, emlékezni. Most ugyan is ezek az Austriai ármádia megkülömböztetett Corpusának derék tisztyei, kik itt jelen voltak, nem tsak térhes szolgálatjukba fáradhatatlanok, hanem minden ütközetbe, ott a' hol a' tűz leg sűrűbben omlott, mint bátor és vitéz katonák leg elsőik ők voltak. Különösen megkülömböztették ezek között magokat Oberster Benzur, kit ugyantsak egy éjtzakai ostromnál el-fogtak, Kapitány Czihoczsy, és a'

fellyebb említett 3 dik Juniusi tüzes ütközetnél egy sántzából való kirolanás (Ausfall) alkalmazásával Kapitány Kotzébue, Bauer, és Fő Hadnagy Góro.

Mint hogy Inzsinör Tisztekről vagy on a' szó, Oberster Pechy Urat is Kapitány Hartoppal egygyütt el nem mellőzhetjük a' Győrnél mutatott vitézségekért említeni. Az első mint a' várnak Commendánsa sokkal tovább oltalmazta Győrt, mint meg vólt parantsolva. A' második, ki az Insurgenseket leg elől igen vakmerőn vezette a' tűzbe, a' Frantzia lovasoktól össze aprítatott. Inzsinör Májor, Hacker, ki Grétz várát igen sokáig és derekasan oltalmazta, más Inzsinör tisztekkal keresztet kapott. Kapitány D' Andreis is, ez a' nagy reménységű ifjú Inzsinör tiszt, ki Trientnél az Olasz Országi Tyrólisban különösen kimutatta magát ugyan csak ezen háborúba, ő Felségétől Mária Therezié Rendjének keresztjével tiszteltetett-meg.

Monarchiánk minden Országainak ezen Akadémiaiban számos stipendiumai vagynak, csak Erdélynek fájdalom! nintsen egy is, holott az itt tanult Erdélyi ifjak mindenkor különös ditsérettel különböztették meg magokat. A' hajdomi boldogult híres Inzsinör Kapitány Verebelyi, ki Belgrádnál Mária Thérésia Katonai Rendje Keresztjét és Báróságot kapott, még ma is, Erdélynek ditzére, tisztelettel emlegettetik az Inzsinör Karnál.